

Kokous: Geenitekniiikan lautakunnan kokous 2/2017

Aika: Perjantai 24.3.2017 klo 9.00 - 11.00

Paikka: STM, Kirkkokatu 14, iso kokoushuone

Läsnä: Irma Saloniemi, TY, vpj.
Eriika Melkas, YM, jäsen
Hannu Miettinen, MMM varajäsen
Jarmo Wahlfors, SA, jäsen
Marko Ahteensuu, TY, pysyvä asiantuntija
Jaakko Kangasjärvi, HY, pysyvä asiantuntija
Marko Ahteensuu, HY, pysyvä asiantuntija
Timo Lehti, HY, esittelijä
Anna Kaisa Väättänen, STM, asiantuntija
Helena Korpinen, STM, asiantuntija
Annikki Welling, Evira, asiantuntija
Kirsi Törmäkangas, STM, pääsihteeri
Hannele Leiwo, STM, siht.

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden sekä esteettömyyden toteaminen

Varapuheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

2. Edellisten kokousten pöytäkirjat

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Esiteltävät asiat

3.1 Roal oy:n jätehuoltokäytäntöjen muuttaminen.

Esitys: Esitetään, että geenitekniiikan lautakunta hyväksyisi ROALin pyynnössään esittämän bakteerisolunmassajätteen loppukäsittelymenetelmän ja katsoisi sen varmistavan riittävästi, ettei kompostoinnin lopputuotteessa ole eläviä muuntogeenisiä organismeja. Päätös koskisi niitä Bacillus-kantoja, jotka sisältyvät esitettyyn riskinarviointiin. Päätös ei koskisi Bacillus-kantoja, joihin siirretään geenitekniiikalla geenejä, jotka parantavat oleellisesti niiden selviytymiskykyä yrityksen testaamassa jätteenkäsittelyprosessissa. Esitetään myös, että GTLK edellyttäisi tunnelikompostointiprosessin omavalvontaa, jolla sen toimivuus varmistetaan myös jatkossa seuraamalla kompostoinnin lämpötiloja. Jos lämpötila jää huomattavasti esitestauksessa havaittua alhaisemmiksi, kyseistä erää ei voisi toimittaa edelleen markkinoitavaksi ilman että siitä on testattu elävien GM-mikrobien esiintyminen viljelykokein, joiden tulos tarvittaessa varmistetaan DNA-analyysin.

Esitetään, että GTLK toteaisi, että edellä esitettyjen edellytysten toteutuessa lopputuotteen markkinointi ei olisi geenitekniikkalain 6 luvun mukaista tuotteiden saattamista markkinoille, joten sitä ei koskisi geenitekniikkalain 20 §:n mukainen lupamenettely. Esitetään myös, että toiminnanharjoittajalle lähetettävässä päätöksessä todettaisiin, että päätöksessä on otettu kantaa vain geenitekniikkalain soveltamiseen, koska ympäristönsuojelu-, jäte- ja lannoitelainsäädännön soveltaminen ja niihin liittyvät lupamenettelyt eivät kuulu GTLK:n toimivaltaan.

Päätös: Asia jätettiin pöydälle ja se tuodaan päätettäväksi seuraavaan lautakunnan kokoukseen, kun on saatu vielä SYKEN lausunto siitä, onko todennäköistä, että kompostoinnin lopputuotteesta aiheutuu esitetyssä käyttötarkoituksessa mahdollisia haitallisia ympäristövaikutuksia.

- 3.2 Geenitekniikan lautakunnan kanta asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.7 ja 18.7 mukaisesti komission päätösehdotukseen hakemuksesta **EFSA-GMO-NL-2010-89**, maissi DAS-40278-9.
Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta kannattaisi komission päätösehdotusluonnosta (SANTE/10277/2017 CIS).
Päätös: Esityksen mukainen.
- 3.3 Geenitekniikan lautakunnan kanta asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.7 ja 18.7 mukaisesti komission päätösehdotukseen hakemuksesta **EFSA-GMO-NL-2011-96**, puuvilla GHB119.
Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta kannattaisi komission päätösehdotusluonnosta (SANTE/12309/2016 CIS).
Päätös: Esityksen mukainen.
- 3.4 Geenitekniikan lautakunnan lausunto EFSA:lle asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.4 ja 18.4 mukaisesti hakemuksesta **EFSA-GMO-DE-2016-133**, maissi MZHG0JG. (Liite 5)
Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta ei lähettäisi EFSA:lle lausuntoa.
Päätös: Esityksen mukainen.
- 3.5 Geenitekniikan lautakunnan lausunto EFSA:lle asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.4 ja 18.4 mukaisesti hakemuksesta **EFSA-GMO-NL-2016-134**; maissi MON 87427 x MON 87460 x MON 89034 x MIR162 x NK603.
Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta ei lähettäisi EFSA:lle lausuntoa.
Päätös: Esityksen mukainen.
- 3.6 Geenitekniikan lautakunnan lausunto EFSA:lle asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.4 ja 18.4 mukaisesti hakemuksesta **EFSA-GMO-RX-002**; rapsi GT73. (Liite 7)
Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta lähettää hakemuksesta seuraavan lausunnon:
The scope of the application covers live GM oilseed rape seeds. As pointed out in the literature search provided by the applicant, feral and persistent GT73 populations have been documented in Europe (Hecht et al. 2014, Schulze et. al. 2014). The literature search also provides publications indicating that while GM oilseed rape has very low probability for outcrossing with wild cruciferous relatives, this probability is not zero, leading into at least theoretical possibility of emergence of glyphosate tolerant weed populations. EFSA has considered these issues in its opinions in 2013 and 2016, concluding that the probability for outcrossing is negligible and the occurrence of occasional feral oilseed rape GT73 plants, pollen dispersal and consequent cross-pollination is not an environmental harm in itself.

This new information is only listed in the literature search, and the applicant has not presented and analysed the data and its implications for the environmental risk assessment in the application itself. The interbreeding issue is especially relevant in Finland where turnip rape is commonly cultivated.

Considering that the previous risk management procedures for GT73 maize have not been sufficient to prevent formation of feral populations in Europe due to accidental spillage and possibly contaminations in other cereal transports, the Board for Gene Technology is not willing to support discontinuing the PMEM efforts without further justification. The Board instead asks for the applicant to propose further risk management measures to minimize the involuntary dispersal of GT73 seeds into the environment during transportation. Information on how efficiently the current risk management measures are actually put into practice is not included in the PMEM reports, making it impossible to evaluate their effectiveness.

Päätös: Geenitekniiikan lautakunta päätti muotoilla EFSA:lle lähetettävän lausunnon seuraavasti: *The scope of the application covers live GM oilseed rape seeds. As pointed out in the literature search provided by the applicant, feral and persistent GT73 populations have been documented in Europe (Hecht et al. 2014, Schulze et. al. 2014). The literature search also provides publications indicating that while GM oilseed rape has very low probability for outcrossing with wild cruciferous relatives, this probability is not zero, leading into at least theoretical possibility of emergence of glyphosate tolerant weed populations. EFSA has considered these issues in its opinions in 2013 and 2016, concluding that the probability for outcrossing is negligible and the occurrence of occasional feral oilseed rape GT73 plants, pollen dispersal and consequent cross-pollination is not an environmental harm in itself. This new information is only listed in the literature search, and the applicant has not presented and analysed the data and its implications for the environmental risk assessment in the application itself. The interbreeding issue is especially relevant in Finland where turnip rape is commonly cultivated [for turnip rape related issues see e.g. Elling et al. (2010) Flora 205:411-417 and Hooftman et al. (2015) Annals of Botany 115:147-157].*

Considering that the previous risk management procedures for GT73 oilseed rape have not been sufficient to prevent formation of feral populations in Europe due to accidental spillage and possibly contaminations in other cereal transports, the Board for Gene Technology is not willing to support discontinuing the PMEM efforts. The Board instead asks for the applicant to propose further risk management measures to minimize the accidental dispersal of GT73 seeds into the environment during transportation. Information on how efficiently the current risk management measures are actually put into practice is not included in the PMEM reports, making it impossible to evaluate their effectiveness.

4. Tiedotusasiat

- 4.1 Merkittiin tiedoksi geenitekniiikan lautakunnan toimintaan liittyviä tärkeitä päiviä.
- 4.2 Annikki Welling/Evira kertoi Suomen markkinoilla olevien luvattomien GM-koristekasvien valvontatoimista.
- 4.3 FVO-auditointi pidetään 27.3.2017, pääsihteeri valotti auditoinnin kulkua.

- 4.4 Eriika Melkas kertoi joulukuussa 2016 pidetyn Cancúnin kokouksen kuulumisia. Kokousraportti jaetaan tiedoksi lautakunnalle.

5. Muut asiat

Jaana Kallio on tutustunut EMA:n lähettämiin ympäristöriskinarviointiasiakirjoihin, jotka koskevat Dengvaxia-lääkehakemusta. Kommentit on lähetetty EMA:lle.

6. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraavan kokouksen ajankohta päätetään myöhemmin.

7. Kokous päättyi klo 11.00.

Varapuheenjohtaja

Irma Saloniemi

Pääsihteeri

Kirsi Törmäkangas